



THE EFFECTIVENESS OF A HEALTH EDUCATION PROGRAM
ON PREVENTIVE BEHAVIOR CONCERNING INFANTILE
DIARRHEA AMONG CAREGIVERS IN KLONGTHOM
DISTRICT, KRABI PROVINCE

PRAVIT YAMPONG

อธิปัทนาคาร

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND
BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY

2001

ISBN 974-665-651-1

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

Page

2001

c. 2

4236379 PHPH / M : MAJOR : HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES ; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : INFANTILE DIARRHEA / PREVENTIVE BEHAVIOR / CAREGIVERS / EFFECTIVENESS / HEALTH EDUCATION PROGRAM

PRAVIT YAMPONG: THE EFFECTIVENESS OF A HEALTH EDUCATION PROGRAM ON PREVENTIVE BEHAVIOR CONCERNING INFANTILE DIARRHEA AMONG CAREGIVERS IN KLONGTHOM DISTRICT, KRABI PROVINCE. THESIS ADVISORS: THARADOL KENGGANPANICH, B.Sc., M.A., MANDHANA PRADIPASEN, M.S., Dr.P.H., ROONGROTE POOMRIEW, M.P.H., Ph.D. 179 p. ISBN 974-665-651-1

Diarrheal disease is one of the important health problems in developing countries. It is the major cause of illness and death among children under 5 years of age. The Diarrheal disease among infants is closely related to their caregiver's health behavior, thus the main purpose of this quasi-experimental research was to assess the effectiveness of a health education program on preventive behavior concerning infantile diarrhea among caregivers by applying the Health Belief Model and social support. The sample groups for the study consisted of 100 caregivers, 50 were randomly assigned to the experimental group and 50 to the comparison group. The program included group discussion, home visits, skill practices, demonstrations, hand cleaning test kit demonstration and reminding letters. The program lasted 12 weeks and data were collected through scheduled interviews before and after the experiment. Statistical analysis was done with percentage, arithmetic mean, standard deviation, Student's t-test and Paired Samples t-test.

Results indicated that after the experiment, the experimental group scored significantly better in the areas of perceived susceptibility, perceived severity, perceived benefits and barriers of practice than before the experiment and than the comparison group. It was also found that after the experiment, this group also exhibited better preventive behavior against diarrheal disease. The findings suggest that a health education program applying the Health Belief Model and social support can solve diarrheal disease among infants in rural areas.

4236379 PPH / M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)
ประวิตร เข้มพงษ์ : ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาต่อพฤติกรรมป้องกันโรคอุจจาระร่วง
ในเด็กทารกของผู้เลี้ยงดู อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ (THE EFFECTIVENESS OF A HEALTH
EDUCATION PROGRAM ON PREVENTIVE BEHAVIOR CONCERNING INFANTILE
DIARRHEA AMONG CAREGIVERS IN KLONGTHOM DISTRICT, KRABI PROVINCE)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ธราดล เก่งการพานิช, พ.บ., มันทนา ประทีปะเสน, พ.บ.,
Dr.P.H., รุ่งโรจน์ พุ่มรีว, M.P.H., Ph.D. 179 หน้า. ISBN 974-665-651-1

โรคอุจจาระร่วงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศกำลังพัฒนา เป็น
สาเหตุสำคัญของการป่วยและตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี สาเหตุของการป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง
เกิดจากพฤติกรรมป้องกันที่ไม่ถูกต้องของผู้เลี้ยงดูซึ่งส่วนใหญ่เป็นมารดาของเด็ก การวิจัยครั้งนี้มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้าน
สุขภาพและแรงสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กทารกของผู้เลี้ยงดู
กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก จำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 50 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 50
คน กิจกรรมสุขศึกษาที่จัดให้กับกลุ่มทดลองประกอบด้วยการอภิปรายกลุ่ม การเขียนบ้าน การฝึก
ปฏิบัติ การสาธิต การนำเสนอผลทดสอบความสะอาดมือ และจดหมายกระตุ้นเตือน การดำเนิน
กิจกรรมใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ก่อนและหลังการทดลอง
วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Student's t-test และ Paired Samples
t-test

ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังดำเนินการโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีการรับรู้โอกาส
เสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ผลดีและอุปสรรคของการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่
และมีพฤติกรรมป้องกันโรคอุจจาระร่วงดีกว่าก่อนการดำเนินการ และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การจัดโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้าน
สุขภาพร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม มีประสิทธิผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการรับรู้และส่ง
เสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กทารกของผู้เลี้ยงดูได้ถูกต้อง
ดังนั้น การจัดโปรแกรมสุขศึกษาที่ประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพร่วมกับแรงสนับสนุน
ทางสังคม สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาโรคอุจจาระร่วงในเด็กทารก ในพื้นที่เขต
ชนบทต่อไป